

K záležitosti, zda byl „novičok“ v ČR vyroben

Rozhodující v celé záležitosti je, zda „novičok“ v laboratorních podmínkách vyrobili, ať již chemickou reakcí nebo syntézou chemických látek, neboť i syntézou lze „novičok“ vyrobit. K tomuto závěru nás vedou jak část VI bod 7 Kontrolní přílohy Úmluvy, který pod pojem výroba zahrnuje i syntézu chemických látek, tak část IX bod 1 Kontrolní přílohy Úmluvy, který syntézu považuje za způsob výroby chemické látky.

Věc je předmětem úpravy v těchto předpisech:

- a) v Úmluvě o zákazu vývoje, výroby a použití chemických zbraní, vyhlášené pod č. 14/2009 Sb.m.s. (dále jen „Úmluva“),
- b) v zákoně č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní (dále jen „zákon“),
- c) ve vyhlášce č. 208/2008 Sb., kterou se provádí zákon o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní (dále jen „vyhláška“).

Podle čl. II bodu 12 písm. a) Úmluvy výrobou chemické látky je její tvorba chemickou reakcí, podle § 2 písm. g) zákona výrobou stanovených látek je jejich vytváření chemickou reakcí.

Úmluvou i zákonem je zakázáno vyrobit, nabývat, hromadit nebo přechovávat chemické zbraně, přičemž Úmluva i zákon za určitých okolností umožňují chemické látky uvedené v seznamu 1, tj. látky jinak zakázané, vyrábět, nabývat, přechovávat nebo používat, a to zejména pro účely výzkumné, lékařské a farmaceutické.

Úmluva v části VI Kontrolní přílohy, v níž jsou stanoveny činnosti nezakázané touto Úmluvou, umožňuje výrobu chemických látek uvedených v seznamu 1 nepřevyšujících 10 kg za rok pro ochranné účely, přičemž malovýrobní objekt schvaluje smluvní stát, dále umožňuje výrobu chemických látek uvedených v seznamu 1 v množství větším než 100 g za rok pro výzkumné, lékařské nebo farmaceutické účely, přičemž malovýrobní objekt schvaluje smluvní stát. Zároveň tato část VI Kontrolní přílohy Úmluvy umožňuje syntézu chemických látek uvedených v seznamu 1 pro výzkumné, lékařské nebo farmaceutické účely v množství menším než 100 g za rok, a to v laboratořích, které nepodléhají informační povinnosti vůči mezinárodním institucím a jejich kontrole (Úmluva ani zákon a vyhláška pojem „mikrosyntéza“ neznají). Vyhláška v § 4 upravuje v zásadě totéž, co jsme uvedli o obsahu Úmluvy, avšak jde-li o nebezpečné látky, jejichž souhrnná výše nepřevyší 100 g za rok, spojuje s nimi pojem výroba, a nikoliv pojem syntéza, který je uveden v Úmluvě.